

ลิ้นจี่

กรมส่งเสริมการเกษตร

เรียบเรียง : วิษณุ อุทัยภาค กองส่งเสริมพืชสวน
จัดทำ : วิเชียร ภิรมย์สุภาพ กองเกษตรสัมพันธ์

สารบัญเนื้อหา

	หน้า
❖ คำนำ	2
❖ ลิ้นจี่	3
❖ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	3
❖ พันธุ์	4
❖ การขยายพันธุ์	6
❖ การปลูก	7
❖ วิธีการปลูก	8
❖ การปฏิบัติดูแลรักษาหลังปลูก	8
❖ การปลูกไม้บังลม	9
❖ การปฏิบัติดูแลรักษา	9
❖ การบังคับให้ลิ้นจี่ออกดอกโดยการควั่นกิ่ง	13
❖ การห่อผล	14
❖ การเก็บเกี่ยว	15
❖ การบรรจุหีบห่อและภาชนะที่ใช้บรรจุ	15
❖ แมลงศัตรูของลิ้นจี่	16
❖ โรคของลิ้นจี่	18
❖ ปฏิทินการปฏิบัติดูแลรักษา	19

คำนำ

ลีนจีเป็นไม้ผลกิ่งเมืองร้อนอีกชนิดหนึ่ง ที่นิยมปลูกเป็นเวลานานเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคเหนือ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนปัจจุบันมีผู้นิยมปลูกลีนจีกันอย่างแพร่หลายเนื่องจากผลผลิตจำหน่ายได้ราคาดี ดูแลรักษาง่าย โรคแมลงรบกวนน้อย เป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและต่างประเทศ แหล่งผลิตลีนจีที่สำคัญ ได้แก่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ พะเยา สมุทรสงคราม

เอกสารเผยแพร่เรื่องนี้ นอกจากจะรวบรวมรายละเอียดที่จำเป็นในการปลูกลีนจี สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พันธุ์ การขยายพันธุ์ วิธีการปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา การห่อ การเก็บเกี่ยว การบรรจุหีบห่อและภาชนะที่ใช้บรรจุ ฯลฯ ซึ่งเอกสารในเรื่องนี้จะทำให้เกษตรกรและผู้อ่านสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจผลิตพันธุ์ไม้ผลชนิดนี้ต่อไป รวมทั้งใช้พัฒนาการปลูกลีนจีให้ได้ผลที่มีปริมาณและคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

...ลีนจี้...

ลีนจี้เป็นไม้ผลกิ่งเมืองร้อนอีกชนิดหนึ่ง ที่นิยมปลูกเป็นเวลาช้านานเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคเหนือ โดยเฉพาะภาคเหนือ โดยเฉพาะภาคเหนือ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนปัจจุบันมีผู้นิยมปลูกลีนจี้กันอย่างแพร่หลายเนื่องจากผลผลิตจำหน่ายได้ราคาดี ดูแลรักษาง่าย โรคแมลงรบกวนน้อยเป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและต่างประเทศ แหล่งผลิตลีนจี้ที่สำคัญ ได้แก่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ พะเยา สมุทรสงคราม

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ดิน

ดินที่เหมาะสมแก่การเจริญเติบโตและให้ผลผลิต ของลีนจี้ควรเป็นดินที่มีหน้าดินลึก มีอินทรีย์วัตถุมาก ได้แก่ ดินร่วน ดินร่วนปนทราย มีฤทธิ์เป็นกรดอ่อนๆ ถึงเป็นกลาง คือ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ระหว่าง 5-6 และต้องมีการระบายน้ำดีและควรมีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 400 เมตร โดยเฉพาะพันธุ์ฮงฮวย โอวเฮียะ กิมเจ็ง และ พันธุ์จักรพรรดิ

อากาศ

อากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและออกดอกติดผลของลีนจี้ควรมีอากาศเย็นในฤดูหนาว และไม่มีอากาศร้อนจัดคืออุณหภูมิต่ำกว่า 40 องศาเซลเซียส และในช่วงก่อนดอกต้องการอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส ไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง หรือต่ำกว่า 10 องศาเซลเซียส ไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง เมื่อติดผลแล้วอุณหภูมิจะสูงขึ้นก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าสูงเกิน 40 องศาเซลเซียส จะทำให้ผลแห้งและแตกได้

ความชื้นในอากาศ

ความชื้นสัมพัทธ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับลีนจี้ มี 2 ระยะ คือความชื้นในระยะก่อนออกดอกควรต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ และความชื้นในระยะติดผลจะอยู่ในช่วง 80-100 เปอร์เซ็นต์

ความชื้นในดิน

ลีนจี้เป็นพืชที่ชอบน้ำแต่ไม่ชอบน้ำขังแฉะ ในเขตอาศัยน้ำฝนปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 1,000-1,500 มิลลิเมตร ต่อปี

พันธุ์

พันธุ์ที่นิยมปลูก สำหรับทางภาคเหนือ ได้แก่ พันธุ์สงฮวย และพันธุ์จักรพรรดิ ส่วนทางภาคกลาง ได้แก่ พันธุ์ค่อม

พันธุ์โอวเฮียะ พันธุ์กิมเจ็ง

พันธุ์สงฮวย

ลักษณะประจำพันธุ์

ต้นที่ทรงพุ่มใหญ่ ลำต้น สีน้ำตาลอมเทา ช่วงข้อบนกิ่งห่าง ใบหนา สีเขียว ขอบใบบิดเป็นคลื่นปลายใบไม่ค่อยแหลมใบมี 3-4 คู่ ยอดสีเขียวอ่อนปนเขียว ให้ผลดกติดผลดีสม่ำเสมอ ลักษณะผล ทรงยาวรีคล้ายรูปไข่ เปลือกบาง ผิวสีแดงปนชมพู เนื้อสีขาวชุ่ม รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อยเมล็ดโต เปลือกบางทำให้ชอกช้ำง่ายและ รับประทานง่าย

พันธุ์สงฮวย

พันธุ์สงฮวยแบ่งออกได้หลายสายพันธุ์ เช่น สงฮวยไหลกว้าง สงฮวยผาง ฤดูกาลเก็บเกี่ยว เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน

พันธุ์โอวเฮียะ

ลักษณะประจำพันธุ์

ต้นมีทรงพุ่มเล็ก งามกิ่งเป็นมุมแคบ ใบเล็กยาวสีเขียวเข้ม ยอดอ่อนสีแดง ใบมี 2-3 คู่ โคนใบและปลายใบเรียวแหลมเป็น พันธุ์หนักออกดอกติดผลไม่ค่อยสม่ำเสมอผลมีขนาดเล็กผลทรง คล้ายรูปหัวใจป้อมมีไหล่สูงทั้งสองด้าน ผิวผลมีสีแดงเลือนนกก่อนข้าง คล้ำ หนามที่ผิวเรียบห่าง เปลือกหนาเนื้อหนามมีสีขาวชุ่ม เนื้อนุ่มฉ่ำ น้ำ มีกลิ่นหอม เมล็ดเล็กสับผลแก่ช้ากว่าพันธุ์สงฮวยประมาณ 2 สัปดาห์

พันธุ์โอวเฮียะ

พันธุ์นี้ชอบอากาศเย็นกว่าพันธุ์สงฮวย ฤดูกาลเก็บเกี่ยว เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน

พันธุ์กิมเจ็ง

ลักษณะประจำพันธุ์

ต้นที่ทรงพุ่มเล็ก โตช้า ใบเล็กรูปไข่มีขนาดสั้นและแคบใบมี 1-3 คู่ ยอดแดง ยอดอ่อนสีม่วงแดง ผลทรงกลม เปลือกมีหนามใหญ่ห่าง ผิวสีแดงอมชมพู ร่องหนามมีสีอ่อน เนื้อหนาสีขาวชุ่ม รสหวาน

พันธุ์นี้แบ่งได้เป็น กิมเจ็งหนามแหลม และกิมเจ็งหนามราบการออกดอกติดผลค่อนข้างยาก และต้องการอากาศเย็นจัด

ฤดูกาลเก็บเกี่ยว เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน

พันธุ์กิมเจ็ง

พันธุ์จักรพรรดิ

ลักษณะประจำพันธุ์

ต้นมีทรงพุ่มใหญ่ ใบมีขนาดใหญ่ โคนใบกว้าง ค่อยๆ เรียวไปด้านปลายใบ มีสีเขียวเข้มเป็นมัน ผลทรงหัวใจกลม ขนาดใหญ่เปลือกหนามมีสีแดงเข้ม ผิวหยาบหนามเรียบ มีขนาดใหญ่ห่าง เนื้อหนา มีสีขาวขุ่น ฉ่ำน้ำ รสหวาน เมล็ดมีขนาดโต สีน้ำตาลเข้ม

พันธุ์นี้ต้องการอากาศเย็นจัด

ฤดูกาลเก็บเกี่ยว เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน

พันธุ์จักรพรรดิ

พันธุ์ค่อม

ลักษณะประจำพันธุ์

ลำต้นและกิ่งเรียบ ลำต้นสีน้ำตาลอ่อน กิ่งแข็ง แแรง ทรงพุ่มค่อนข้างกลมใบแคบเรียว กลางใบพอง ปลายใบเรียวแหลม ใบมี 2-4 คู่ สีใบด้านบนเขียวเป็นมัน ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ผลมีขนาดใหญ่กลมสีแดงเข้ม เปลือกกรอบบาง หนามห่างสั้นแหลม เนื้อหนา หวาน มีกลิ่นพิเศษ เนื้อแห้ง สีขาวขุ่น

พันธุ์นี้ออกดอกติดผลง่าย ไม่ต้องการอากาศเย็นจัด

ฤดูกาลเก็บเกี่ยว เดือนเมษายน

พันธุ์ค่อม

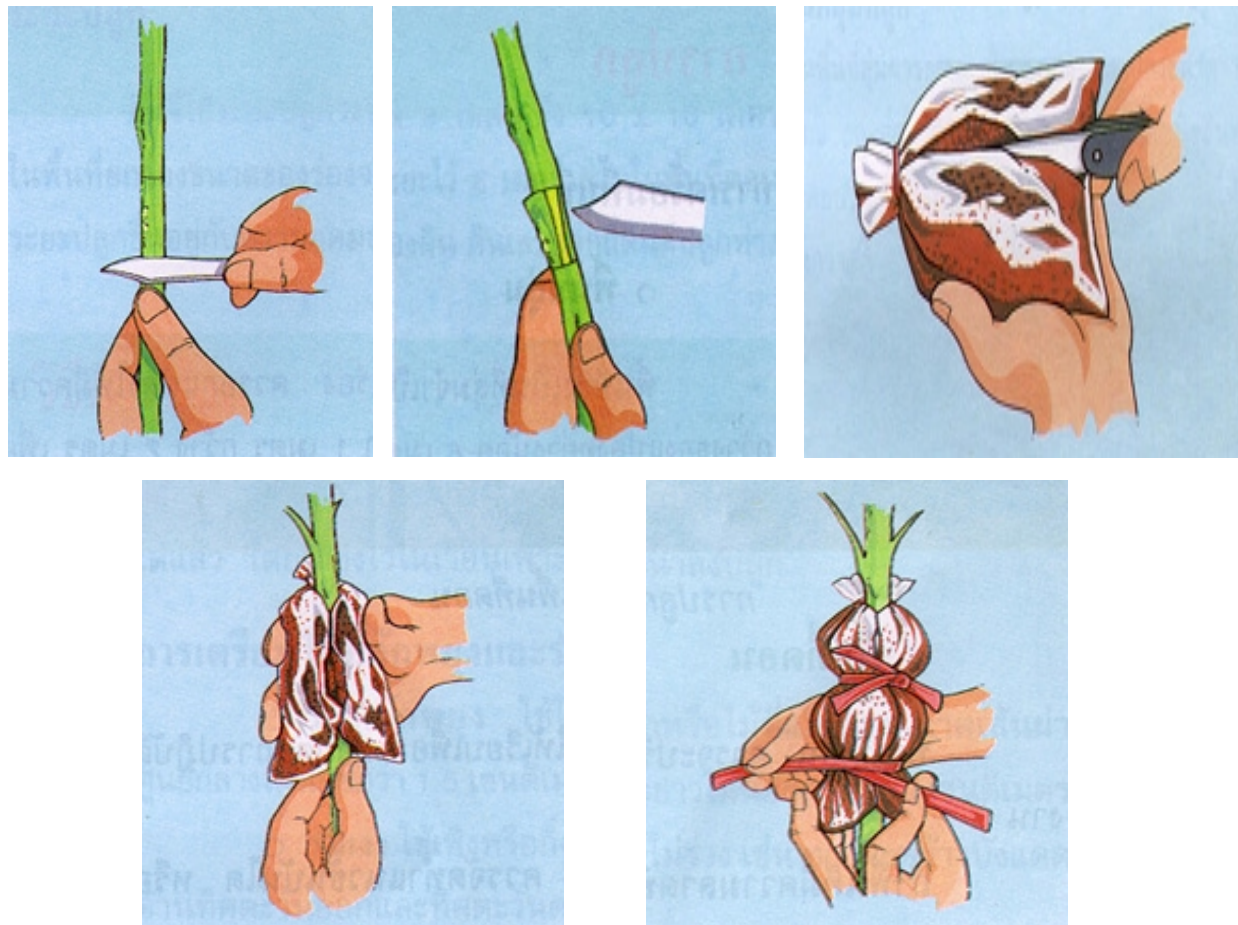
การขยายพันธุ์

การขยายพันธุ์ลีนจี่ ทำได้หลายวิธี ได้แก่ การตอน การทาบกิ่ง การเสียบยอด แต่วิธีที่นิยมขยายพันธุ์ลีนจี่ คือ การตอน

การตอนกิ่ง

การตอนกิ่งส่วนใหญ่จะทำให้ฤดูฝน เพราะเป็นระยะที่ต้นไม้กำลังเจริญเติบโต ฝนตกบ่อยไม่ต้องเสียเวลาในการรดน้ำให้กับกิ่งตอน ขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. เลือกกิ่งลีนจี่ที่จะขยายพันธุ์ ควรเป็นกิ่งที่ไม่แก่หรืออ่อนเกินไป กล่าวคือใบเปลี่ยนจากใบอ่อนเป็นใบแก่แล้ว กิ่งสีน้ำตาลลอมเขียวและผิวเปลือกเรียบไม่ขรุขระ
2. คำนวณกิ่ง ขนาด 1 – 1.5 นิ้ว แล้วลอกเปลือกออก
3. ขุดเยื่อเจริญออก โดยใช้สันมีดลากจากบนลงล่าง ระวังอย่าให้กระทบกระเทือนรอยแผลด้านบนซึ่งจะเป็นบริเวณที่รากจะออก
4. นำตุ้มตอนที่ได้จากการนำขุยมะพร้าวที่ดีเอาเส้นใยออกแล้วไปแช่น้ำบิบให้หมาดๆ แล้วอัดลงในถุงพลาสติกขนาดเล็กประมาณ 4X6 นิ้ว ผูกปากถุงให้แน่น ผ่าตุ้มตอนตามยาวแล้วหุ้มไปบนรอยแผลมัดด้วยเชือกทั้งบนและล่างรอยแผล
5. เมื่อเกิดรากพอเหมาะ ประมาณ 30-45 วัน จึงตัดออกจากต้นและนำมาชำในถุงพลาสติกหรือกระถางประมาณ 1 เดือน จึงนำลงปลูกในแปลง

การตอนกิ่ง

การปลูก

การเตรียมพื้นที่

พื้นที่ลุ่ม

พื้นที่ซึ่งเป็นที่ลุ่มจำเป็นต้องยกร่อง ควรยกแปลงให้มีความกว้างของแปลงอย่างน้อย 6 เมตร ร่องลึก 1 เมตร กว้าง 2 เมตร เพื่อระบายน้ำให้ฤดูฝนและกักน้ำให้ฤดูแล้ง

การปลูกลันจี้ในพื้นที่ดอน

พื้นที่ดอน

- พื้นที่ดอน ควรจะปรับพื้นที่ให้เรียบเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน
- ถ้าพื้นที่มีความลาดชันมาก ควรจัดทำแนวชั้นบันได หรือปรับระดับบริเวณหลุมปลูก

ระยะปลูก

ลันจี้ใช้ระยะปลูกระหว่าง 8X8 เมตร ถึง 10X10 เมตร ในพื้นที่ยกร่องขนาดของร่องจะบังคับระยะไว้ 8 เมตร ส่วนในพื้นที่ดอนระยะปลูกขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน ดินเลวปลูกถี่ ดินดีปลูกห่าง

วิธีการปลูก

การเตรียมหลุมปลูก

ในพื้นที่ลุ่มควรขุดหลุมในแนวตรงบนแปลงขนาด กว้าง ยาว ลึก ประมาณ 50-80 เซนติเมตร ผสมดินปลูกด้วยปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ส่วน 3:1 โดยปริมาตร คลุกให้เข้ากันแล้วกลบหลุมโดยให้ดินบริเวณปากหลุมสูงกว่าดินเดิมประมาณ 15 เซนติเมตร ส่วนพื้นที่ดอนขุดหลุมในแนวตรง กว้าง ยาว และลึกประมาณ 50-80 เซนติเมตร และเตรียมหลุมเช่นเดียวกันกับการเตรียมหลุมในที่ลุ่ม

การเตรียมกิ่งพันธุ์

ควรเตรียมกิ่งตอนไว้ล่วงหน้าให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรงตั้งตัวได้แล้ว โดยเลี้ยงไว้ในเรือนเพาะชำก่อนนำลงปลูก

การเตรียมไม้หลักพุงและร่มเงา

ไม้หลักพุง ใช้ไม้ไผ่รวกหรือไม้ที่แข็งแรงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.5 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตร

ร่มเงา ใช้เฟิงหรือกิ่งไม้ที่ใบไม่ร่วง เช่น ทางมะพร้าวบังแดดด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตก

วิธีการปลูก

นำกิ่งพันธุ์ที่เตรียมไว้ลงปลูกกลางหลุม หากภาชนะที่ใช้เพาะสลายตัวยาก เช่น ถุงพลาสติกหรือกระถาง ต้องนำกิ่งพันธุ์ออกจากภาชนะก่อนปลูก การปลูกควรให้ระดับดินบนภาชนะเพาะชำอยู่เท่ากับระดับดินในแปลง กลบดินโดยรอบ กดให้แน่น หลังจากนั้นให้ไม้หลักที่เตรียมไว้ปักใกล้ๆ กับกิ่งพันธุ์และผูกเชือกพุงตัวไว้เพื่อให้ต้นตั้งตรงบังคับด้วยร่มเงา รดน้ำ

การปฏิบัติดูแลรักษาหลังปลูก

การให้น้ำ

ช่วงเวลาหลังจากปลูกจะตรงกับฤดูฝน ถ้าฝนตกหนักควรทำทางระบายน้ำ และตรวจดูบริเวณหลุมปลูก ถ้าดินยุบตัวเป็นแอ่งมีน้ำขังต้องพูนดินเพิ่ม แต่ถ้าหากฝนทิ้งช่วงควรรดน้ำให้ดินมีความชื้นอยู่เสมอ

การปลูกพืชเสริมรายได้

ในระหว่างที่ลึนจียังเล็ก ควรปลูกพืชแซมเพื่อเสริมรายได้ เช่น พืชไร่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ โดยเลือกปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และตรงกับความต้องการของตลาด

การปลูกซ่อม

เมื่อตรวจพบว่าต้นลึนจีตายหลังจากปลูกให้รีบปลูกซ่อม

การป้องกันกำจัดโรคและแมลง

ในช่วงที่แตกใบอ่อน ควรตรวจสอบ และฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่ทำลายใบอ่อน

การควบคุมวัชพืช

ควบคุมวัชพืชโดยใช้วิธีขุด ถาก ถอน หรือ ตัด พยายามหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช เพราะต้นลึนจียังเล็กอยู่ ละอองสารเคมีอาจจะไปทำลายต้นลึนจีได้ นอกจากนั้นแล้วการปลูกพืชแซมในพื้นที่ว่างในขณะที่ต้นลึนจียังเล็ก จะเป็นวิธีที่ช่วยลดปัญหาวัชพืชได้

การตัดแต่งกิ่ง

ควรเลี้ยงให้มีลำต้นกลางเพียงต้นเดียวและไว้กิ่งแรกสูงจากพื้นดินประมาณ 40-80 เซนติเมตร และตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรค กิ่งน้ำค้าง กิ่งแขนงเล็ก ๆ ด้านในทรงพุ่ม กิ่งไขว้ ตลอดจนกิ่งที่ทำมุม แคบออกและควรทารอยแผลที่ตัดด้วยปูนแดงกินกับหมาก

การปลูกไม้บังลม

ในแหล่งที่มีลมแรงควรเตรียมการปลูกไม้บังลมไว้ก่อนโดยพิจารณาถึง

1. ทิศทางลม
2. ชนิดไม้บังลมที่จะปลูกควรโตเร็ว กิ่งก้านน้อย ทรงสูง ทนทานต่อสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะด้านทานลมได้ดี เช่น ไม้ไผ่รวก
3. ปลูกให้ห่างจากแถวลีนี่ อย่างน้อย 6 เมตร
4. การปลูกไม้บังลม ปลูก 2 แถวสลับฟันปลา และควรปลูกไม้บังลมก่อนปลูกลีนี่ 1 ปี เป็นอย่างน้อย ไม้บังลมจะมีที่แนวชั้นอยู่กับระยะความยาวของสวนกับความสูงของไม้บังลมก่อนลีนี่ 1 ปี เป็นอย่างน้อย ไม้บังลมจะมีที่แนวชั้นอยู่กับระยะความยาวของสวนกับความสูงของไม้บังลมโดยอาศัยปลูกทุกแนวที่ 10 เท่า ของความสูงไม้บังลมเมื่อโตเต็มที่

การปฏิบัติดูแลรักษา

การให้น้ำ

- ลีนี่อายุ 1-3 ปี ในฤดูแล้งให้น้ำสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง
- ลีนี่ต้นที่ให้ผลผลิตแล้วในฤดูแล้งต้องให้น้ำสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง แต่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ก่อนออกดอกควรงดการให้น้ำ หากมีฝนตกต้องทำทางระบายน้ำออกจากแปลง ทำบริเวณโคนต้นให้โปร่งเพราะต้องการความชื้นน้อยในระยะก่อนการออกดอก หลังจากสังเกตเห็นเริ่มแทงช่อดอกประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ ของทรงต้น ควรเริ่มให้น้ำปริมาณที่น้อยและให้บริเวณรอบนอกของทรงพุ่มต่อจากนั้นค่อยๆ เพิ่มปริมาณน้ำและให้น้ำในทรงพุ่มมากขึ้น โดยให้ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ และควรรดน้ำก่อนการเก็บเกี่ยวผลผลิต 7-10 วัน
- ปริมาณน้ำที่ให้แต่ละครั้งขึ้นอยู่กับชนิดของเนื้อดินขนาดของทรงพุ่มและวิธีการให้น้ำ

วิธีการให้น้ำ

วิธีการให้น้ำ แบ่งเป็น 4 แบบใหญ่ๆ ดังนี้

1. การให้น้ำทางใต้ผิวดิน

เป็นการให้น้ำโดยยกกระดပ်น้ำใต้ดินให้สูงขึ้นจนถึงระดับที่รากสามารถดูดไปใช้ได้ เช่น การยกร่องปลูก

2. การให้น้ำทางผิวดิน

- การปล่อยให้น้ำซังหรือปล่อยให้ไหลไปตามผิวดิน การให้น้ำแบบนี้จะต้องปรับพื้นที่ให้เรียบและมีความลาดเทเล็กน้อย (ประมาณ 2%)

- การใช้สายยาง โดยสูบน้ำจากแหล่งน้ำและลากสายยางรดตามต้น

3. การให้น้ำแบบฉีดฝอย

เป็นการให้น้ำโดยผ่านทางท่อด้วยแรงดันและให้น้ำพ่นเป็นฝอยทางหัวฉีดบริเวณทรงพุ่ม วิธีนี้จะประหยัดน้ำกว่าการให้น้ำแบบที่ 2 ทำได้รวดเร็วสม่ำเสมอและใช้แรงงานน้อย แต่การลงทุนครั้งแรกค่อนข้างสูง

4. การให้น้ำแบบหยด

เป็นการให้น้ำเฉพาะบริเวณรากโดยให้น้ำไหลเป็นหยดน้ำสายน้ำหรือเม็ดน้ำเล็กๆ ผ่านหัวปล่อยน้ำ โดยให้มีความชื้นในระดับที่รากสามารถดูดไปใช้ได้ การให้น้ำวิธีนี้จะประหยัดน้ำมากเพราะมีการสูญเสียให้น้อยมาก สามารถควบคุมปริมาณน้ำได้ ใช้แรงงานน้อยและลดปัญหาเรื่องวัชพืชด้วย

การให้ปุ๋ย

1. การให้ปุ๋ยลึนจีที่ยังไม่ให้ผลผลิต (อายุ 1-3 ปี)

- อายุปีแรกให้ปุ๋ยสูตรเสมอ เช่น 15-15-15 ต้นละประมาณครึ่งกิโลกรัม/ต้น/ปี แบ่งให้ 2-3 ครั้ง ครั้งแรกช่วงต้นฤดูฝน ครั้งที่ 2 หลังจากครั้งแรก 2-3 เดือน และครั้งที่ 3 ช่วงปลายฤดูฝน

- ปีที่ 2-3 ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ปีละ 2 ครั้ง อัตรา 10-20 กิโลกรัม ต่อต้นและปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ปีละ 2 ครั้ง อัตรา 300-400 กรัมต่อต้นต่อครั้ง โดยครั้งแรกให้ในช่วงต้นฝน และครั้งที่ 2 หลังจากใส่ครั้งแรกประมาณ 2-3 เดือน หรือเมื่อลึนจีแตกใบอ่อนแล้ว

2. การให้ปุ๋ยลึนจีที่ให้ผลผลิตแล้ว (อายุมากกว่า 4 ปี)

แบ่งใส่ 3 ระยะ อัตรา 2-5 กิโลกรัมต่อครั้ง ขึ้นอยู่กับสภาพและอายุของต้นลึนจี

ระยะที่ 1 หลังการเก็บเกี่ยวผลแล้วต้องตัดแต่งกิ่งและให้ปุ๋ยในเดือนมิถุนายน เพื่อบำรุงต้นให้เจริญเติบโตสมบูรณ์ โดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา 10-20 กิโลกรัมต่อต้น และปุ๋ยเคมีสูตรเสมอเช่น 15-15-15

ระยะที่ 2 การให้ปุ๋ยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมต้นลึนจีให้พร้อมที่จะออกดอกในฤดูกาล ประมาณเดือนตุลาคมควรให้ปุ๋ย สูตร 8-24-24, 12-24-12

ระยะที่ 3 การให้ปุ๋ยในระยะติดผล ให้ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 1-3 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพดีโดยแบ่งใส่ 3 ครั้ง คือ

- ติดผลโตขนาด 5 มิลลิเมตร
- ขนาดผลโตปานกลาง
- ขนาดผลโตเต็มที่

3. วิธีการใส่ปุ๋ยเคมี

- ควรแบ่งปุ๋ยที่จะใส่ต่อต้นเป็น 4 ส่วน ใส่บริเวณชายทรงพุ่มประมาณ 3 ส่วน และที่เหลือประมาณ 1 ส่วน หว่านในบริเวณทรงพุ่ม
- หลังการใส่ปุ๋ยต้องพรวนดินรวบชายทรงพุ่มและรดน้ำให้ชุ่ม

4. การให้ปุ๋ยทางใบ

การให้ปุ๋ยทางใบเป็นการเสริมให้ต้นลีนจี่ได้รับปุ๋ยโดยตรงและต้นลีนจี่สามารถนำไปใช้ได้ทันที ซึ่งควรใช้ในกรณีต่อไปนี้

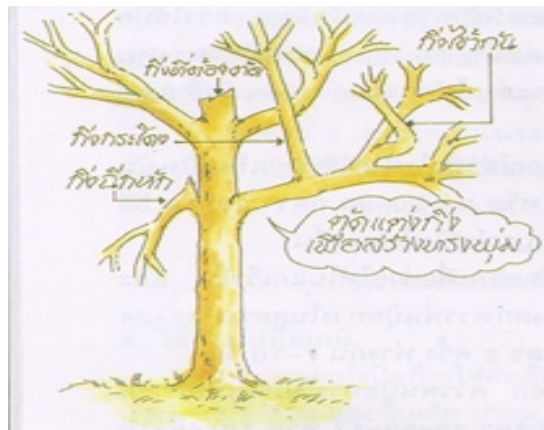
- เมื่อต้นลีนจี่แตกใบอ่อนซ้ำหรือไม่สม่ำเสมอ ควรใช้ปุ๋ยไทโอยูเรียอัตรา 100-150 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทรงพุ่ม 1-2 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน จะช่วยให้การแตกใบอ่อนเร็วขึ้นและพร้อมกัน
- ถ้าใบมีความสมบูรณ์ต่ำคือใบไม่มีสีเขียวเข้มเป็นมัน ควรพ่นปุ๋ยทางใบสูตร 30-20-10 หรือ 20-20-20 อัตรา 20-30 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร จะช่วยเพิ่มความสมบูรณ์แก่ใบให้มากขึ้น
- ระยะใบแก่ก่อนออกดอกเพื่อช่วยให้ใบแก่เร็วขึ้น และช่วยป้องกันการแตกใบอ่อนเมื่อมีฝนตก ควรพ่นปุ๋ยทางใบสูตร 0-52-34 อัตรา 100-150 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร 2 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน
- ช่วงลีนจี่ใกล้ออกดอก ควรพ่นปุ๋ยทางใบเพื่อเพิ่มความสมบูรณ์และกระตุ้นตาดอก เช่น ปุ๋ยสูตร 10-52-17 หรือ 10-45-10 อัตรา 20-30 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร และหลังจากแทงช่อดอกแล้วควรฉีดพ่นอีกครั้งเพื่อบำรุงช่อดอกและช่วยให้ติดผลดีขึ้น
- ช่วงลีนจี่ติดผลขนาดโตปานกลาง อาจให้ปุ๋ยทางใบเพื่อช่วยเร่งการเจริญและเพิ่มคุณภาพของผล โดยใช้ปุ๋ยสูตร 10-20-30 อัตรา 20-30 ซีซี ต่อน้ำ 30 ลิตร

การพรวนดิน

ทำหลังจากใส่ปุ๋ยทุกครั้ง พรวนบริเวณรอบทรงพุ่ม และรดน้ำให้ชุ่ม

การตัดแต่งกิ่ง

เมื่อต้นลื่นจีอายุ 1-2 ปี สร้างทรงต้นให้มีลำต้นเดียวและต้นมีความสูงประมาณ 1 เมตร ตาข้างจะเจริญเป็นกิ่งจำนวนมากเลือกกิ่งที่เหลือกิ่งที่ต้องการ 3-4 กิ่ง โดยเลือกกิ่งที่มีมุมกว้างสูงจากระดับดินประมาณ 50 เซนติเมตร ไว้

ต้นลื่นจีที่ให้ผลผลิตแล้ว การตัดแต่งกิ่งช่วยให้ทรงพุ่มโปร่งดูแลรักษาสะดวก ป้องกันการโคนล้ม และช่วยให้ผลดกสม่ำเสมอทุกปี ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การตัดแต่งกิ่งประจำปีต้องทำทุกปีหลังเก็บผลแล้วโดยให้ตัดกิ่งที่ฉีกหักก่อน ถ้ากิ่งโตคาดว่าไม่ออกดอกอีกแล้วก็ให้ตัดชิดโคนกิ่งเลย ส่วนกิ่งที่ต้องการให้แตกยอดใหม่ให้ตัดเหลือไว้ให้ยาว ต่อไปให้ตัดกิ่งที่ไม่แข็งแรง กิ่งที่อยู่ในทรงพุ่มไม่เจริญออกมา

นอกทรงพุ่มกิ่งที่เป็นโรค แมลงทำลาย กิ่งแห้งและกิ่งกระโดงโดยตัดให้ชิดโคนกิ่งกระโดงโดยตัดให้ชิดโคนกิ่งแล้วทาแผลด้วย สีน้ำมัน กิ่งแห้งและกิ่งกระโดงโดยตัดให้ชิดโคนกิ่งแล้วทาแผลด้วย สีน้ำมัน หรือปูนขาวหรือยากันเชื้อรา

2. การตัดสมบูรณ์ ให้ตัดได้เต็มที่ แต่ถ้าต้นโทรมมากให้ตัดออกเพียงเล็กน้อย

2.1 ถ้าต้นสมบูรณ์ ให้ตัดได้เต็มที่ แต่ถ้าต้นโทรมมากให้ตัดออกเพียงเล็กน้อย

2.2 ตัดแต่งด้วยความระมัดระวังอย่าให้กิ่งช้ำ หรือกระทบกระเทือน กิ่งใหญ่ควรใช้มีดตัดก่อนแล้วใช้เลื่อยตามอีกครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการตัดแต่งกิ่ง

1. กรรไกรขนาดเล็กและใหญ่
2. เลื่อยตัดแต่งกิ่งมีลักษณะคล้ายค้อนธนู ใช้สำหรับเลื่อย กิ่งไม้สดโดยเฉพาะ
3. ลิว ใช้ทำให้แผลเรียบ

การควบคุมวัชพืช

การควบคุมวัชพืชทำได้หลายวิธี เช่น การพรวนดินสำหรับต้นเล็ก ๆ การคลุมโคนต้น การตัดวัชพืชให้สั้นอยู่เป็นประจำ หรือการใช้สารเคมีควบคุมวัชพืช อย่างไรก็ตาม ถ้ามีการใช้วัสดุคลุมโคนต้นอยู่ตลอดแล้วจะลดปริมาณวัชพืชได้มาก ส่วนบริเวณในแปลงควรใช้เครื่องตัดหญ้าเป็นระยะ อย่าให้วัชพืชขึ้นมากเกินไป

การคลุมโคนต้น ด้วยฟางข้าว หญ้าแห้ง ใบไม้แห้ง คลุมให้หนาประมาณ 8-10 เซนติเมตร จากโคนต้นไปยังชายทรงพุ่ม จะช่วยควบคุมวัชพืชและรักษาความชื้นในดินได้ดี

วัชพืชในสวนลันจี้

การบังคับให้ลันจี้ออกดอกโดยการควั่นกิ่ง

การควั่นกิ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้กิ่งมีการเก็บสะสมอาหารมากขึ้น
 ระยะเวลาที่เหมาะสมในการควั่นกิ่ง คือ ช่วงที่ลันจี้แตกใบอ่อน ครั้งที่ 2 (ช่วงเดือนตุลาคม)
 กิ่งที่ควั่น ควรเป็นกิ่งที่มีส่วนกลมมากที่สุดการเลือกขนาดกิ่งจะเลือกตามอายุลันจี้ ดังนี้

1. อายุ 4-6 ปี เลือกกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 / 2 - 2 นิ้ว
2. อายุ 7-10 ปี เลือกกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2-3 นิ้ว
4. อายุ 11-15 ปี เลือกกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3-8 นิ้ว

วิธีการควั่นกิ่ง

ใช้เลื่อยโค้งเล็กขนาด 1 มิลลิเมตร เลื่อยให้ทะลุเปลือกตัดเยื่อเจริญโดยรอบ
 แล้วใช้ลวดทองแดงที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 มิลลิเมตรรัดแล้วใช้คีมดึง
 ขันลวดให้แน่นสนิทกับรอยเลื่อย หลังจากนั้น ประมาณ 30-40 วัน สังเกตดู
 จะเห็นส่วนบนของรอยควั่นจะโตกว่าส่วนล่างเล็กน้อยจึงแก้ลวดมัดออก

ตำแหน่งกิ่งที่ไม่ควรควั่น

- ตำแหน่งลำต้น
- ตำแหน่งกิ่งใหญ่

ข้อเสียของการควั่นกิ่งที่ไม่ถูกวิธี

1. ควั่นกิ่งที่โต หรือลำต้น ทำให้กิ่งหรือต้นตายได้
2. ควั่นโดยใช้เลื่อยโต ผิดขนาดแผลใหญ่ ทำให้แผลหายไม่สนิทหลังติดผลต้นจะโทรม
3. ใช้ลวดโตเกินไป ทำให้เกิดบาดแผลลึก ต้นจะโทรม
4. ช่วงระยะเวลาบังคับนานเกินไป ทำให้แผลมีขนาดใหญ่
5. ควั่นกิ่งขณะที่แตกใบอ่อน ทำให้ใบไม่สมบูรณ์เป็นโรคง่าย

การห่อผล

เมื่อผลลิ้นจี่เริ่มเปลี่ยนสีจากเขียวเป็นแดงเรื่อ ๆ หรือเริ่มจะแก่หรือก่อนเก็บเกี่ยว 20-25 วัน ควรห่อผลใช้ถุงกระดาษหรือถุงพลาสติก (ตัดปลายถุง) ห่อทั้งช่อผล ผูกปากถุงกับโคนก้านช่อให้แน่น ให้ผลทั้งช่ออยู่ในถุง

วิธีการสังเกตผลแก่

เมื่อผลลิ้นจี่แก่ คือ หลังจากดอกบานประมาณ 4 เดือน หรือสังเกตจากขนาดผลโตเต็มที่ สีของผลจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีชมพูปนแดง ใหลงกลกว้างออก ฐานของหนามที่เปลือกจะขยายออก ปลายหนามแหลม ร่องหนามถ่างออกเห็นได้ชัด เนื้อแห้ง กลิ่นหอม รสหวาน เมล็ดมีสีน้ำตาลเข้มเป็นมัน

เปลี่ยนสีเตรียมห่อผล

ห่อผล

การเก็บเกี่ยว

เครื่องมือเก็บเกี่ยว

- กรรไกร
- พะองหรือบันได

วิธีการเก็บเกี่ยว

การเก็บผลผลิต ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่แสงแดดไม่จัด โดยใช้พะองหรือบันไดพาดกิ่งแล้วปีนขึ้นไป ใช้กรรไกรตัดข้อผลลีนจีพร้อมทั้งกิ่งที่ห่อไม่ควรใช้มือหัก เพราะจะทำให้เกิดแผลซ้ำหรือรอยฉีกขาดในกิ่งมีผลต่อการแตกใบอ่อนในปีต่อไป แล้วใส่ถุงเมื่อเต็มเข่งก็จะโรยเชือกลงมาให้คนข้างล่างขนย้ายไป คัดขนาดและบรรจุหีบห่อต่อไปการเก็บเกี่ยวควรทยอยเก็บผลผลิตที่แก่พอเหมาะประมาณ 2-3 วันต่อครั้งอย่าให้ผลแก่จัดเกินไป จะทำให้คุณภาพต่ำ

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

หลังจากเก็บผลผลิตลีนจีจากต้นแล้ว จะขนย้ายมารวมกันในที่ร่มเพื่อทำการตัดแต่งข้อผลตัดผลเล็ก ผลลีบ ผลแตกและผลที่มีร่องรอยการทำลายของโรคแมลงออก รวมทั้งก้านที่ไม่มีผลออก ถ้าบรรจุออกเป็นผลเดี่ยว ๆ ให้ใช้กรรไกรตัดชิดข้อผล ห้ามใช้มือปลิดเพราะจะทำให้เกิดรอยแผลซึ่งจะทำให้เกิดโรคภายหลังได้

เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพจึงควรคัดขนาดและคุณภาพของลีนจีสำหรับลีนจีที่ส่งขายต่างประเทศได้กำหนดมาตรฐานได้ ดังนี้

- ผลลีนจีขนาดโต สม่ำเสมอ
- ไม่มีโรคและแมลง
- เมล็ดเล็ก
- ควรมีก้านผลไม่เกินร้อยละ 20 โดยน้ำหนัก

การเก็บรักษา

การเก็บรักษาไว้ให้นาน เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วต้องลดอุณหภูมิโดยเร็วโดยนำไปจุ่มน้ำเย็นประมาณ 10 นาที เมื่อผลสะเด็ดน้ำ นำไปเก็บในห้องเย็น

การบรรจุหีบห่อและภาชนะที่ใช้บรรจุ

การบรรจุลีนจีควรคัดเลือกผลที่สมบูรณ์และมีคุณภาพตามความต้องการของตลาด บรรจุให้เต็มพอดี ไม่แน่นไม่หลวมเกินไป และไม่ควรรบรรจุผลเลยเหนือภาชนะที่ใช้บรรจุ เพราะเวลาปิดฝาจะทำให้ลีนจีด้านบนได้รับความเสียหาย เนื่องจากแรงกดโดยตรงเมื่อวางภาชนะบรรจุซ้อนกันและยังก่อให้เกิดปัญหาในการวางภาชนะเรียงซ้อนกัน ทำให้ภาชนะบรรจุเคลื่อนที่และสั่นสะเทือนตลอดเวลาขณะที่ยานพาหนะเคลื่อนที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับลีนจีที่บรรจุข้างใน

ภาชนะบรรจุหีบห่อ ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุหีบห่อลิ้นจี่เพื่อจำหน่ายมีหลายชนิด คือ เชิง ตะกร้าพลาสติกและกล่องกระดาษถ้าพิจารณาถึงความเหมาะสมความสะดวกต่อการบรรจุขนถ่ายขนส่งดูสวยงามเป็นระเบียบและเป็นที่ยอมรับกันมาก ควรเลือกใช้กล่องกระดาษหรือตะกร้าพลาสติก

ภาชนะที่ใช้บรรจุหีบห่อโดยแบ่งตามตลาด ดังนี้

- ตลาดภายในประเทศ เนื่องจากการขนส่งลิ้นจี่ภายในประเทศใช้เวลา 1-2 วัน และเชิง เป็นภาชนะที่มีราคาถูก จึงนิยมใช้เชิงบรรจุ โดยหลังจากเก็บเกี่ยวจะลำเลียงไปคัดขนาด ผลที่เล็กและสีบอออก แล้วนำมาบรรจุเชิงที่เอาปลายช่องลงและวางซ่อมเรียงกันขึ้นมา เมื่อจะเต็มเชิงจึงใช้ใบลิ้นจี่ปิดหน้าเอาจะเต็มเชิงจึงใช้ใบลิ้นจี่ปิดหน้า เอาฝาปิดแล้วใช้ไม้ 2 อันขัดไว้ เชิงที่ใช้มีขนาดกว้าง 35 เซนติเมตร สูง 50 เซนติเมตร บรรจุได้ 21-22 กิโลกรัมแต่พบผลร่วงเป็นจำนวนมาก ถ้าหากเปลี่ยนมาใช้ตะกร้าพลาสติกหรือกล่องกระดาษอาจทำให้การขนส่งทำได้สะดวกขึ้นหรือควรใช้เชิงที่มีขนาดเล็กบรรจุลิ้นจี่ประมาณ 10 กิโลกรัม
- ตลาดต่างประเทศ ภาชนะที่ใช้บรรจุมีหลายขนาดขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้นำเข้า ต้องการภาชนะประเภทไหน การบรรจุในตะกร้าพลาสติกกำลังเป็นที่นิยมของลูกค้าชาวต่างประเทศ เนื่องจากสามารถตรวจสอบคุณภาพได้ง่าย สะดวกต่อการซื้อขายและมองดูสวยงามน่าซื้อโดยบรรจุตะกร้าละ 10 กิโลกรัม สำหรับประเทศในแถบยุโรปจะใช้บรรจุกล่องกระดาษ เนื่องจากมีน้ำหนักเบา ลดค่าขนส่งทางอากาศ โดยบรรจุกล่องละ ประมาณ 15-20 กิโลกรัม โดยภายในกล่องใหญ่ บรรจุแบ่งเป็น กล่องเล็กๆ 4 กล่อง ขนาดของกล่อง 40X30X10 เซนติเมตร น้ำหนักบรรจุ 5 กิโลกรัม บรรจุผลลิ้นจี่ที่ตัดแต่งก้านผลออกแล้ว

แมลงศัตรูของลิ้นจี่

ไรลิ้นจี่หรือก้ามเหยี่

ไรชนิดนี้ตัวมีขนาดเล็กมากไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่าตัวมีขาคล้ายหนอนมีขา 4 คู่ ทำลายพืชโดยดูดน้ำเลี้ยงจากใบทำให้พืชสร้างขนสีน้ำตาลขึ้นที่ผิวด้านใต้ใบ หรือส่วนของพืชบริเวณที่ถูกดูดกินใบพืชจะหงิกงอโป่งพองขึ้นเป็นกระเปาะ ผิวใบภายในกระเปาะมีขนสีน้ำตาลขึ้นปกคลุมเป็นแผ่นหนาคล้ายพรม ตัวไรก็จะอยู่บริเวณกระเปาะนั้นไรดูดกินน้ำเลี้ยงมีผลทำให้ต้นลิ้นจี่ขาดน้ำและลดพื้นที่ใบในการปรุงอาหารทำให้ผลผลิตลดลงได้ ไรชนิดนี้จะระบาดมากในฤดูแล้ง

การป้องกันกำจัด

1. ตัดยอดใบ ที่มีการเข้าทำลายของไรทำลายเสีย
2. พ่นสารไมแทค 20% อัตรา 40 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร หรือเดเตรก 30% ซีซี/น้ำ 20 ลิตร หรือ เคเทน อัตรา 30 ซีซี ต่อ น้ำ 20 ลิตร

หนอนเจาะลำต้น

ตัวหนอนจะเจาะลำต้น กิ่ง ทำให้กิ่งผุและตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด

ใช้สารเคมีกำจัด เช่น ใช้มาลาไธออน ผสมน้ำหยอดรูที่หนอนเจาะ แล้วอุดด้วยดินเหนียวทับที่

หนอนเจาะข้อผลลันจี้

หนอนชนิดนี้มีขนาดลำตัวยาว 1 เซนติเมตร ตัวมีขาวนวลในระยะผลอ่อนหนอนเจาะกินที่เนื้อ และเมล็ดทำให้ผลอ่อนร่วง เมื่อผลลันจี้โตขึ้นหนอนจะกัดกินที่บริเวณข้อผล ทำให้ผลร่วง

การป้องกันกำจัด

1. เก็บผลที่ร่วงทำลายโดยการเผา หรือฝังดิน
2. เมื่อลันจี้เริ่มติดผล พ่นด้วยเซฟวิน 85 % WP อัตรา 45-60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และเมื่อพบ มีการระบาดมากพ่นด้วยกุซาไธออน 40% EC อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร

ผีเสื้อมวนหวาน

ผีเสื้อชนิดนี้เข้าทำลายผลไม้ในเวลากลางคืน ผีเสื้อจะเข้าทำลายเมื่อลันจี้ใกล้จะเก็บเกี่ยวได้แล้ว โดยใช้งวงปากเจาะผลและดูดน้ำหวานในผลลันจี้ทำให้ผลเน่าและร่วงได้ เมื่อใช้มือบีบทำผลเบา ๆ จะมี น้ำออกมาจากรูที่ถูกเจาะ

การป้องกันกำจัด

1. ใช้เหยื่อพิษล่อ โดยใช้ผลไม้สุก เช่น สับปะรดจุ่มสารเคมีอัตรา 1 ซ่อนชาต่อ น้ำ 1 ลิตรแช่ไว้ นาน 5 นาที แล้วนำไปแขวนที่ต้นลันจี้เมื่อผีเสื้อมาดูดน้ำหวานก็จะตาย
2. จับตายแก่ในช่วงเวลาที่มีผีเสื้อออกหากินคือเวลา 20.00-22.00 น.
3. ห่อผลลันจี้ในระยะผลลันจี้เริ่มแก่

มวนลำไย

มวนลำไยหรือแมงแกง นอกจากเป็นศัตรูที่สำคัญของลำไยแล้วยังเข้าทำลายลันจี้เช่นเดียวกัน ตัวแก่ของแมลงชนิดนี้มีสีน้ำตาลตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเข้าดูดน้ำเลี้ยงใบอ่อน ดอกและผล ทำให้ดอกใบแห้งและผลร่วงได้

การป้องกันกำจัด

1. พ่นสารเคมีเซฟวิน 85% WP ในอัตรา 45-60 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร เพื่อกำจัดตัวอ่อนและตัวเต็มวัยในขณะที่เริ่มระบาด คือในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือน เมษายน ซึ่งสามารถกำจัดได้ง่าย
2. จับไข่ ตัวอ่อน ตัวเต็มวัย ทำลายเมื่อพบ
3. ปล่อยแตนเบียนไข่মনล่าโย

หนอนคืบกินใบ

หนอนชนิดนี้พบทำบายลันจี้ ล่าโย และเงาะ จะระบาดในช่วงที่ลันจี้แตกใบอ่อนโดยหนอนกัดกินใบลันจี้

การป้องกันกำจัด

เมื่อลันจี้แตกใบอ่อน พ่นสารเคมี เซฟวิน 85% WP อัตรา 45-60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ถ้าระบาดมากพ่น อะโซดริน 60% WSC การตอนกิ่งอัตรา 15-20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร

โรคของลันจี้

โรคราดำ

เกิดจากพวกเพลี้ยทำลายมาก่อนแล้วถ่ายมูลไว้ ต่อมาทำให้เกิดโรคราดำ

การป้องกันกำจัด

ใช้สารเคมีฉีดพ่นกำจัดเพลี้ย

โรคกร้านแดด (ม้วนแดด)

เกิดจากใบลันจี้ถูกแดดเผาเนื่องจากแดดจัดอากาศแห้งในฤดูหนาวทำให้อัตราการสูญเสียน้ำไม่ได้สัดส่วนกับน้ำที่มีอยู่ในใบ การแก้ไขต้องให้ส่วนมีความชื้นโดยการให้น้ำสม่ำเสมอ

โรคราสีชมพู

เกิดตามกิ่งโดยเฉพาะง่ามกิ่งทำให้ส่วนยอดแห้งตาย

การป้องกันกำจัด

ใช้ยากำจัดเชื้อราพวกคาร์เบนดาซิม (เบนโนมิล)

โรคราสนิม

เป็นขุยสนิมเหล็กด้านท้องใบ ใช้ยาแมนโคแซบ (ไดเทนเอ็ม 45) หรือไตรอาไดมีฟอน เช่น ไบเลตอน 25% WP

ปฏิทินการปฏิบัติดูแลรักษา

● มกราคม

ระยะดอกบาน

- ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ใช้วัสดุคลุมโคนเพื่อช่วยรักษาความชื้น
- ควรมีการพ่นปุ๋ยทางใบเพื่อบำรุงช่อดอก และการติดผลที่ดี เช่น ปุ๋ยสูตร 10-45-10 หรือ 10-52-17 อัตรา 20-30 ซีซี. ต่อน้ำ 20 ลิตร
- ควรนำฝั้มาเลี้ยงในระยะนี้เพื่อช่วยในการผสมเกสร
- งดการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงทุกชนิดในระยะนี้ เพื่อให้แมลงมาช่วยในการผสมเกสรให้มากที่สุด

● กุมภาพันธ์

ระยะติดผลขนาดเล็ก

- ระยะนี้ต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ถ้าขาดน้ำจะทำให้ผลแคะแกรนและร่วงมาก
- ระยะติดผลขนาด 5 มิลลิเมตร ควรใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 ประมาณ 1 กิโลกรัมต่อต้นเพื่อบำรุงให้ผลโตอย่างสม่ำเสมอ
- ระยะผลโตปานกลาง ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา ประมาณ 1-3 กิโลกรัมต่อต้น
- ในระยะนี้อาจมีการระบาดของ หนอนเจาะชั้วผลมวนลำไย ไรกำมะหยี่ ควรฉีดพ่นสารเคมีอย่างต่อเนื่อง เช่น โมโนโคร โคฟอส คาร์บาริล ไดโคฟอล

● มีนาคม - เมษายน

ระยะผลกำลังเจริญเติบโต

- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ
- ให้ปุ๋ยทางใบเพื่อช่วยให้ผลมีความสมบูรณ์มากขึ้น เช่น ปุ๋ยสูตร 10-20-30 อัตรา 20-30 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร
- ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต 30 วัน ควรใส่ปุ๋ยเคมีสูตรตัวท้ายสูง เช่น 13-13-21 เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลผลิตให้ดีขึ้น
- ระยะนี้ผลกำลังเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ กิ่งจะรับน้ำหนักมากขึ้น ควรทำการค้ำกิ่งด้วยไม้ไผ่ เพื่อช่วยพยุงกิ่งไม่ให้ฉีกหัก
- เมื่อผลเริ่มเปลี่ยนสี ห่อผลด้วยถุงกระดาษหรือถุงพลาสติกเพื่อป้องกันการทำลายของศัตรูพืช
- ในสวนบางท้องที่ในระยะนี้อาจมีการรบกวนของค้างคาวควรใช้ตาข่ายในล่อนกันตามแนวช่องระหว่างต้น เพื่อดักจับไปทำลายนอกจากนี้ยังมีผีเสื้อมวนหวาน แมลงวันทอง ควรรีบทำการป้องกันกำจัดโดยใช้กับดักเหยื่อพิษและฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดแมลง เช่น คาร์บาริล

• พฤษภาคม

ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต

- ควรงดการให้น้ำก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต 7-10 วัน เพื่อให้ผลมีคุณภาพดี
- ก่อนขึ้นไปเก็บผลผลิตควรใช้บันได หรือพะองพาดกิ่งขึ้นไป ใช้กรรไกรตัดช่อผลให้ลึกเข้าไปประมาณ 1 ฟุต จากปลายช่อไม่ควรใช้มือหักช่อผลโดยตรง เพราะจะทำให้ปลายกิ่งที่เหลืออยู่เป็นแผลซ้ำ หรือมีรอยฉีกขาดเข้าไปในกิ่ง ทำให้การแตกยอดอ่อนใหม่รวมทั้งการแทงช่อดอกในปีต่อไปไม่ดีด้วย
- ควรทยอยเก็บช่อผลที่แก่เต็มที่แล้วประมาณ 2-3 วัน ต่อครั้ง จนหมดต้นอย่าให้ผลแก่จัดตกค้างอยู่บนต้นนาน จะทำให้คุณภาพต่ำลง

• กรกฎาคม

ระยะแตกใบอ่อน

- ถ้าการแตกใบอ่อนไม่สม่ำเสมอ หรือ แตกใบอ่อนช้าควรเร่งให้แตกใบอ่อนเร็วขึ้นโดยใช้ปุ๋ยไทโอยูเรีย อัตรา 100 - 150 กรัมต่อ น้ำ 20 ลิตร พ่นทั่วทรงพุ่มทั่วทรงพุ่ม 1-2 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน จะช่วยในการแตกใบอ่อนพร้อมกันและเร็วขึ้นด้วย
- ควรฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงที่มีระบาดในขณะนี้ เช่น ไรกำมะหยี่ หนอนเจาะกิ่ง หนอนคืบกินใบอ่อน หนอนม้วนใบ โดยใช้ โมโนโครโตฟอส คาร์บาริลหรือ เคนเทน
- ถ้ามีวัชพืชขึ้นในสวนมาก ควรทำการกำจัดให้หมด
- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ

• สิงหาคม - กันยายน

ระยะใบแก่

- ถ้าใบมีความสมบูรณ์ต่ำ ควรมีการพ่นปุ๋ยทางใบสูตร 30-20-10, 20-20-20 อัตรา 20-30 ซีซี. ต่อน้ำ 20 ลิตร เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ของใบให้มากขึ้น
- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ

• ตุลาคม

ระยะใบแก่

- ควรมีการแต่งกิ่งอีกครั้งโดยตัดเฉพาะกิ่งที่แตกออกมาเป็นกระจุก กิ่งที่ไขว้กัน กิ่งที่ถูกโรคแมลงเข้าทำลาย กิ่งน้ำค้าง
- ในระยะใบแก่จัดการใส่ปุ๋ยเคมีตัวกลางและตัวทำสูงเช่นสูตร 9-24-24 ประมาณ 1-2 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อบำรุงต้นให้มีการสะสมอาหาร และการสร้างตาดอกต่อไป
- หลังจากหมดฝนแล้วงดการให้น้ำเพื่อให้ต้นพักตัวเร็วขึ้น
- ถ้ามีการระบาดของไรกำมะหยี่ หนอนเจาะกิ่ง หนอนคืบกินใบ ใช้สารเคมี เช่น คาร์บาริล โมโนโครโตฟอส

• **พฤศจิกายน**

ระยะใบแก่

- ในระยะนี้ควรกำจัดวัชพืช และทำความสะอาดสวน และตัดทรงพุ่มแห้งเร็วขึ้น
- ควรพ่นปุ๋ยทางใบสูตร 0-52-34 อัตรา 100-150 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร จำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน เพื่อช่วยให้ใบแก่เร็วขึ้นและช่วยป้องกันการแตกใบอ่อน หากมีฝนตกในช่วงนี้
- ควรพ่นปุ๋ยทางใบเพื่อบำรุงให้ต้นมีความสมบูรณ์ และกระตุ้นการสร้างตาออก เช่น ปุ๋ยสูตร 10-52-17 , 10-45-10 อัตรา 20-30 ซีซี. ต่อน้ำ 20 ลิตร
- พ่นสารเคมีป้องกันโรคแมลงที่มีระบาดในระยะนี้ เช่น มวนลำไย หนอนเจาะกิ่ง
- งดการให้น้ำ เพื่อให้ต้นลินจี่มีการสร้างตาออก
- ควั่นกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5 - 4 นิ้ว โดยใช้เลื่อยขนาด 1 มิลลิเมตร แล้วรัดด้วยลวดที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 มิลลิเมตร เพื่อช่วยให้กิ่งมีการเก็บสะสมอาหารมากขึ้นและแก้มัดลวดออกหลังจากนั้นประมาณ 30-40 วัน

• **ธันวาคม**

ระยะแทงช่อดอก

- เมื่อเห็นเป็นช่อดอกแล้วควรมีการให้น้ำเล็กน้อยและเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อยๆ
- ควรมีการพ่นปุ๋ยทางใบเพื่อบำรุงช่อดอกและการติดผลที่ดี เช่น ปุ๋ยสูตร 10-45-10 หรือ 10-52-17 อัตรา 20-30 ซีซี. ต่อน้ำ 20 ลิตร การป้องกันกำจัดโรคแมลง
- ระยะนี้อาจจะมีการระบาดของแมลงศัตรูช่อดอก เช่น หนอนกินดอก หนอนเจาะก้านดอก มวนลำไย ควรทำการพ่นสารเคมีเป็นระยะ เช่น โมโนโครโทฟอส คาร์บาริล